

Nikolajs Trubeckojs

Pareizticīgo garīdznieks

Nikolajs Trubeckojs dzimis 1907. gada 26. decembrī Krāslavā garīdznieka Nikanora Trubeckoja ģimenē. Nikolajs izauga godbijīgā attieksmē pret baznīcu, dziļu reliģisku jūtu un dievticības atmosfērā.

1927. gadā pēc Daugavpils ģimnāzijas pabeigšanas N. Trubeckojs iestājās Rīgas Mākslas akadēmijā, lai kļūtu par svētbilžu gleznotāju. Materiālo līdzekļu trūkuma dēļ bija spiests atstāt Mākslas akadēmiju un 1928. gadā iestāties Daugavpils Valsts skolotāju institūta pedagoģiskajosursos, kurus pabeidza 1928. gadā.

Taču jau šajā pašā gadā bērnības sapnis lika viņam atteikties no pedagoģiskās izglītības un iestāties Rīgas garīgajā seminārā, kuru pabeidza 1930. gadā. Kā viens no sekmīgākajiem semināra audzēkņiem N. Trubeckojs saņēma semināra padomes rekomendāciju

Nikolajs Trubeckojis

izglītības turpināšanai Parīzē Sv. Sergija Teoloģijas institūtā. Arī šeit viņš mācījās ļoti sekmīgi.

Pēc Teoloģijas institūta pabeigšanas (1934) Latvijas Pareizticīgās Baznīcas Sinode norīkoja N. Trubeckoju par psalmotāju Mihalovas baznīcā un ticības mācības skolotāju Mihalovas (Pudinavas) ciema vietējā skolā (Mērdzenes pag., Ludzas prāvesta iecirknis).

1936. gadā N. Trubeckoju iesvētīja par priesteri un pārcēla uz Jelgavas Sv. Sīmaņa un Annas pareizticīgo katedrāli. Pēc tam līdz 1938. gadam turēja dievkalpojumus Mihalovas, Grīvas un Dagdas pareizticīgo baznīcās.

Kad Rīgā 1937. gadā Latvijas Universitātē Teoloģijas fakultātē atklāja Pareizticīgo nodaļu, N. Trubeckojis nepalaida garām iespēju padziļināt savas zināšanas teoloģijā un iestājās minētajā nodaļā, vienlaikus savienojot mācības ar dievkalpojumiem Rīgas Pokrova pareizticīgo baznīcā.

1941. gada augusta mēnesī N. Trubeckojis kopā ar citiem jauniem un izglītotiem garīdzniekiem (pavisam 8 priesteri) Pareizticīgās misijas sastāvā devās uz Pleskavas apgabalu. Bez mācītājiem misijā tika nosūtīti arī psalmotāji un Nikolaja brālis diakons Mihails Trubeckojis, kurš, tāpat kā viņa brālis, vēlāk tika apcietināts un represēts. Taču, nostrādājis tikai pusotru mēnesi, N. Trubeckojis atgriezās Rīgā, kur līdz 1942. gada septembrim bija sekretārs Eparhijas pārvaldē un pēc tam trīs mēnešus misijas žurnāla "Pareizticīgais Kristietis" (*Православный Христианин*) redaktors un vienlaikus arī Rīgas Dievmātes Patvēruma (Pokrova) baznīcas mācītājs.

1944. gada 20. oktobrī N. Trubeckoju arestēja un aizveda uz Ļeņingradas cietumu, kur 28. oktobrī sākās izmeklēšana. Čeka gribēja viņu ņemt specuzskaitē – saāģitēt sadarbībai. Iekšlietu Tautas komisariāta memoranda 13. punktā jautāts: "Kādas īpatnības jāievēro, veicot notiesātā operatīvo izstrādi?" – "Izstrādē jāiesaista kvalificēts un izglītots aģents." 14. pantā: "Vai var savervēt notiesāto, ja jā, tad

kādam darbam?” Atbilde: “Vervēt nav mērķtiecīgi. Pratinot izturējās kā pārliecināts ienaidnieks.”¹⁹⁹ N. Trubeckoju notiesāja ar brīvības atņemšanu uz 10 gadiem un tiesību atņemšanu uz 5 gadiem. Sodū izzieta Ziemeļpečoras dzelzceļa labošanas darbu nometnē. Atbrīvoja pirms termiņa 1954. gadā.

Pēc atbrīvošanas līdz 1956. gadam mācījās dzīvoja Komi APSR Pečoru pilsētā. No 1956. līdz 1960. gadam N. Trubeckojš bija prāvests Sv. Gara baznīcā Ikšķilē un vienlaikus apkalpoja arī pareizticīgo baznīcu Ķemerose. No 1960. gada 25. novembra līdz mūža beigām sprediķoja Rīgas Kristus Pestītāja Svētbildes pareizticīgo baznīcā.

Miris 1978. gada 18. martā. Apbedīts Rīgas Pokrova kapsētā^{199, 527}.

Nikolajs un Irina (dz. Irina Jansone) Trubeckojš izaudzināja divas meitas – Irinu un Ilariju un dēlu Nikodimu. Sieva Irina, pazīstamā latviešu garīdznieka, Rīgas garīgā semināra rektora Jāņa Jansona meita, nomira vienā gadā (1978) ar savu vīru Nikolaju.

Viņu vecākā meita, arī Irina, beigusi Jāzepa Mediņa mūzikas skolu (tag. Jāzepa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skola), strādāja konservatorijā, kormeistare, dzīvoja Ķemerose.

Būdamā pareizticīgā kristiete, dziļi dievbijīga, Irina Trubeckojša-Veisebārde pašizlīdzīgi kalpoja divām kultūrām – latviešu un krievu, dzīvi veltīja kora mūzikas mākslai. Viņa bija vairāku kora diriģente. 17 gadus vadīja Bērnu klīniskās slimnīcas (tag. Bērnu klīniskā universitātes slimnīca) kori “Rota”, sieviešu kori “Dzintars” u.c. 1995. gadā Irina Veisebārde nodibināja senioru sieviešu kori “Daugavas vanadzies”. Viņa izcēlās arī kā talantīga Dziesmu svētku organizētāja, jo viņas tēvs bija liels kordziedāšanas mākslas pazinējs.

*Pēdējos gados Irina Veisebārde daudz rakstīja un apkopoja jau aizgājušo viņas pasaulē reliģijas darbinieku, priesteru un mācītāju (arhibīskapa Pommera, sava vectēva Latgales dievnamu dibinātāja Nikanora Trubeckojša, sava tēva un citu garīdznieku) arhīvu materiālus, dienasgrāmatas, piezīmes. Viņas sapnis bija izveidot kaut ko līdzīgu muzejam, kurā atspoguļotu represēto garīdznieku likteņus, “*lai aizsaulē aizgājušo no mums cilvēku cerības nenogrimtu aizmirstībā – jo tas ir taču mūsu kopējā vēsture*”⁴⁹².*

Irina Trubeckojša-Veisebārde mira pāragrā nāvē 1996. gada 28. jūnijā 58 gadu vecumā.

Avots:

Papsujevičs, Oļegs, Asūnes pagasts: vēstures lappuses un ļaudis / Oļegs Papsujevičs, Jānis Pokulis ; Daugavpils Universitāte. Latgales Pētniecības institūts. Daugavpils : Daugavpils Universitātes Akadēmiskais apgāds "Saule", 2013.- 265.- 267. lpp.